

ОБЩИНА АПРИЛЦИ



ПРИЛОЖЕНИЕ 3
ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА
НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ
2014 - 2020 г.

ЯНУАРИ 2014 г.

О Б Щ И Н А А П Р И Л Ц И ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020 г. ПРИЛОЖЕНИЕ 3. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА	страница 2
------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	2
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ И ФИГУРИ	4
I. УВОД	5
II. МЕТОДИКА И МЕТОДИ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОЦЕНКАТА	7
1. Проучване	7
2. Анализ и синтез	8
3. Сравнение.....	9
III. ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОПР	
1. Оценка на обхвата и фокуса на анализа на актуалните тенденции и процеси, проблеми и потенциали на икономическото, социалното, инфраструктурното и екологичното развитие на община Априлци	9
Изводи и препоръки	13
2. Оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално–икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на общината. 14	
Изводи и препоръки	22
3. Оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на община Априлци за периода 2014-2020 г., интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели, както и тяхното съответствие и обвързаност с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво	22
Изводи и препоръки	41
4. Преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите на общинския план за развитие за периода 2014-2020 г. И обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети.....	42
Изводи и препоръки	45
5. Анализ на уместността, яснотата и броя на индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР за периода до 2020 г., включително по отношение на информационното му осигуряване	45
Изводи и препоръки	49
6. Оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на опр, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение, както и дейностите за информационно осигуряване и публичност на плана	50
изводи и препоръки.....	52
7. Оценка на съответствието, целесъобразността и ефективността на програмата за реализация на ОПР за периода 2014-2020 г.....	52
Изводи и препоръки	55
IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	56

О Б Щ И Н А А П Р И Л Ц И ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020 г. ПРИЛОЖЕНИЕ 3. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА	страница 3
------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ЗРР	Закона за регионалното развитие
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
МСП	Малки и средни предприятия
МУР	Методически указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), Регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014-2020 г.), Областни стратегии за развитие (2014-2020 г.), Общински планове за развитие (2014-2020 г.), 2011 г. МРРБ
НЕМ	Национална екологична мрежа
НКПР	Национална концепция за пространствено развитие
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОПР	Общински план за развитие
ПО	Предварителна оценка
ПЧП	Публично-частно партньорство
РПР	Регионален план за развитие
СтрЦ	Стратегическа цел
СЗР	Северозападен район

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТАБЛИЦИ

Таблица 1. Съответствие и обвързаност на SWOT-анализа с целите и приоритетите	15
Таблица 2. Съответствие на ОПР на община Априлци 2014-2020 г. с Регионален план за развитие на Северозападен район 2014-2020 г.	31
Таблица 3. Съответствие на ОПР на община Априлци 2014-2020г. със зададените стратегическите насоки на ОСР област Ловеч 2014-2020 г.	32
Таблица 4. Съответствие на ОСР на област Ловеч с ОПР на община Априлци 2014-2020 г.	34

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФИГУРИ

Фигура 1. Структура на стратегическата рамка на ОПР на община Априлци 2014-2020 г.	24
Фигура 2. Съответствие на ОПР на община Априлци със стратегията „Европа“ 2020	26
Фигура 3. Съответствие на ОПР на община Априлци с НПР БГ2020.....	27
Фигура 4. Съответствие на ОПР на община Априлци с Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.	29

I. У В О Д

Настоящият документ представя резултатите от оценката на социално-икономическото въздействие на ОПР на община Априлци 2014-2020 г.. Изготвена е от „Институт за управление на програми и проекти” съгласно изискванията предварителната оценка да се разработва от независим консултант успоредно с подготовката на проекта на Общинския план за развитие. В съответствие с чл. 32 на ЗРР при разработването на ОПР задължително се извършва предварителна оценка.

Общинският план за развитие на община Априлци за периода 2014–2020 г. е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за период от седем години.

Основната цел на предварителната оценка е да допринесе за подобряване качеството на ОПР и да способства за бъдещото му ефективно и ефикасно изпълнение. Предварителната оценка на социално-икономическото въздействие следва да послужи като база за сравнение и ориентир за извършване на надеждна междинна и последваща оценка за резултатите от изпълнението на ОПР за периода 2014–2020 година.

Специфичните цели са следните:

- Да се гарантира съгласуваност на ОПР и заложените в него стратегически цели и приоритети с документите, които са от значение за подготовката на плановете на национално и европейско ниво, секторните стратегии, Регионалния план за развитие, Областна стратегия за развитие и други;
- Да се гарантира съгласуваност на ОПР, като се оцени социално-икономическия анализ и SWOT-анализа, реалистичността и адекватността на заложените цели и приоритети за местно развитие, предвидената система за наблюдение, оценка и актуализация, включително предложените индикатори, необходимите действия за осигуряване на информация и публичност и прилагане на принципа на партньорство и програмата за реализация;

О Б Щ И Н А А П Р И Л Ц И ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020 г. ПРИЛОЖЕНИЕ 3. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА	страница 6
------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------

- Да се гарантира спазване на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;
- Да се гарантира правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие и др.;
- Да се прецени адекватността на общата оценка на необходимите ресурси за реализация на ОПР за периода 2014–2020 г.;
- Да се оценят дейностите, предложени за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;
- Да се оцени съответствието, целесъобразността и ефективността на Програмата за реализация на ОПР за периода 2014-2020 г.

За постигането на тези цели са изпълнени следните задачи:

- Извършена оценка на обхвата и фокуса на анализа на актуалните тенденции и процеси, проблеми и потенциали на икономическото, социалното, инфраструктурното и екологичното развитие на община Априлци;
- Извършена оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално–икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на общината;
- Извършена оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на общината за периода 2014-2020 г., интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели, както и тяхното съответствие и обвързаност с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво;
- Извършена преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите на Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г. и обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети;
- Извършен анализ на уместността, яснотата и броя на индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР за периода до 2020 г., включително по отношение на информационното му осигуряване;

- Извършена оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение, както и дейностите за информационно осигуряване и публичност на плана;
- Извършена оценка на съответствието, целесъобразността и ефективността на Програмата за реализация на ОПР за периода 2014-2020 г.

При изготвянето на предварителната оценка Изпълнителят е взел предвид и съблюдавал изискванията на Закона за регионалното развитие и на Правилника за неговото прилагане. Изпълнителят също е координирал разработването на предварителната оценка с Възложителя.

Основните критерии, които са използвани при предварителната оценка са критериите за приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

II. МЕТОДИКА И МЕТОДИ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОЦЕНКАТА

При изготвянето на оценката са използвани следните методи:

- **Проучване** - проучване на документи, информация и данни от различни източници;
- **Анализ и синтез** – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на въздействие на изпълнение на ОПР;
- **Сравнение** – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база на сравнението се правят изводи и препоръки;
- **Графичен метод** – за изобразяване на данни, факти, тенденции чрез геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината.

1. ПРОУЧВАНЕ

През този етап бяха проучени основно следните общински, регионални, областни, национални и европейски документи:

О Б Щ И Н А А П Р И Л Ц И ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020 г. ПРИЛОЖЕНИЕ 3. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА	страница 8
------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------

- Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014-2020 г.), областни стратегии за развитие (2014-2020 г.), общински планове за развитие (2014-2020 г.); 2011 г. МРРБ
- Стратегия „Европа 2020” на ЕС;
- Териториален дневен ред на ЕС 2020;
- Регламентите на ЕС за инструментите и правилата за финансиране на политиката за сближаване през периода 2014-2020 г.;
- Стратегическа рамка на Европейската комисия за периода 2014-2020 г.;
- Национална програма за развитие: България 2020;
- Секторни стратегии за развитие, покриващи частично или изцяло периода 2014-2020 г. (в сферата на транспорта, околната среда, енергетиката, икономиката и малките и средни предприятия, развитие на телекомуникационните мрежи, пазара на труда, иновациите и въвеждането на нови технологии, здравеопазване, образование, култура, социални дейности и др.);
- Национална концепция за пространствено развитие 2012-2025 г.;
- Проекти на оперативните програми за периода 2014–2020 г.;
- Националната стратегия за регионално развитие на България за периода 2012-2022 г.;
- Регионален план за развитие на СЗР за периода 2014-2020 г.;
- Областна стратегия за развитие на област Ловеч за периода 2014-2020 г.;
- Общински план за развитие на община Априлци за периода 2007-2013 г.
- източници на официална статистическа информация: Национален статистически институт (НСИ), Евростат, министерства, държавни и регионални агенции, държавни комисии, териториални и регионални служби на органите на изпълнителната власт, Общинска администрация Априлци.

2. АНАЛИЗ И СИНТЕЗ

През този етап бе извършено обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Изготвена беше предварителната оценка на ОПР, резултатите от

която са описани в настоящия документ. Извършен е подробен анализ и оценка на промените в социално-икономическото развитие на общината, изпълнението на целите и приоритетите, релевантността на ОПР и капацитета за координация на отговорните за неговото прилагане органи. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки за подобряване на работата по изпълнение на ОПР и актуализиране на документа за периода 2014–2020 г.

3. СРАВНЕНИЕ

По времето на този етап се сравняват заложените показатели в ОПР и тези в европейските, националните, регионалните и областните стратегии. Тук се прилага *графичния метод*. При възникнали въпроси се потърси съдействието на Общинска администрация на Община Априлци. Направените допълнения, коментари и забележки от страна на администрацията са взети под внимание и са включени в Предварителната оценка.

III. ОЦЕНКА НА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ОПР

Изпълнителят е извършил оценката с презумпцията, че предоставените статистически данни са коректни.

В структурно отношение оценката е извършена на базата на основните дейности, застъпени в „Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014-2020 г.), областни стратегии за развитие (2014-2020 г.), общински планове за развитие (2014-2020 г.); 2011 г. МРРБ”.

1. ОЦЕНКА НА ОБХВАТА И ФОКУСА НА АНАЛИЗА НА АКТУАЛНИТЕ ТЕНДЕНЦИИ И ПРОЦЕСИ, ПРОБЛЕМИ И ПОТЕНЦИАЛИ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО, СОЦИАЛНОТО, ИНФРАСТРУКТУРНОТО И ЕКОЛОГИЧНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА АПРИЛЦИ

Общата структура и съдържанието на анализа за икономическо и социално развитие на ОПР на община Априлци е конфигурирани съгласно заложената последователност спрямо МУР, като са изведени основните елементи и показатели, които определят развитието в икономическо, социално, инфраструктурно, и екологично естество, както и административния капацитет в логична вътрешно-структурна последователност. Съгласно МУР анализът следва да бъде проблемно ориентиран и да обхваща идентифициране на икономическите проблеми, както и тяхното териториално измерение, като се направят съответните изводи и се посочат тенденциите за развитие на общината на базата на вътрешния ѝ потенциал и условия за развитие. Анализът на ключови области и тенденции в развитието на общината следва да очертава както проблемите и дефицитите, така и целевите сфери на развитието, които да послужат за разработване и обосноваване на стратегическата част на Общинския план за развитие.

Документът започва с въведение, в което са описани основните цели и обхват на документа, законодателната и стратегическа рамка и кратко описание на основните елементи от структурата на документа. Във въведението отсъства описание на процеса на подготовката на плана, както и съпричастните към изработването му институции и личности.

Общата характеристика на общината в текста е представена чрез следната структура:

- 1.1. Географско положение, граници, обща площ;
- 1.2. Релеф;
- 1.3. Полезни изкопаеми;
- 1.4. Климат;
- 1.5. Води и водни ресурси;
- 1.6. Почви;
- 1.7 Биологично разнообразие;
- 1.8. Защитени територии.

В *част 1.1. Географско положение, граници, обща площ* текстът е с предимно описателен характер.

В точка *1.2. Релеф* освен описание на формите на релефа са представени и предпоставките за стопанско развитие. На територията на общината няма регистрирани и не се експлоатират значими находища на полезни изкопаеми.

В точки **1.4. Климат**, **1.5. Води и водни ресурси** и **1.6. Почви** са представени основните елементи и очертани бъдещите тенденции, както и как те ще се отразят върху стопанското развитие.

Основната информация относно растителния и животинския свят и защитените територии е представена в т. **1.7. Биологично разнообразие** и т. **1.8. Защитени територии**

Следва анализ на тенденциите и процесите в икономиката на общината (**т. 2. Конкуренетоспособност на местната икономика**), като в структурно отношение анализът е разделен на: „2.1. Отраслова структура на общинската икономика”, „2.2. Водещи сектори и отрасли в местната икономика”, „2.3. Благосъстояние на населението”, и „2.4. Тенденции в развитието на икономическите процеси”.

Точка 2.1 „Отраслова структура на общинската икономика”, включва „2.1.1. Промисленост”, „2.1.2. Строителство”, „2.1.3. Земеделие”, „2.1.4. Горско стопанство”, „2.1.5. Транспорт и съобщения”, „2.1.6. Туризм” и „2.1.7. Услуги”.

Изготвеният анализ по точка **2.1 „Отраслова структура на общинската икономика”** отговаря в пълна степен на изисквания на МУР - представените данни са за многогодишен период (2007 – 2011 г.), което позволява пълно извеждане на състоянието и основните тенденции в сектора. В допълнение, представени са условията и предпоставките за развитие на сектора спрямо наличния вътрешен потенциал, както и основните проблеми и перспективи за икономическото развитие.

В точка **„2.2. Водещи сектори и отрасли в местната икономика”** е направен съпоставителен анализ на икономическите сектори. За да се постигне по-голяма задълбоченост и за определяне конкурентоспособността на икономическите сектори е използван показателя „Коефициент на локализация” спрямо област Ловеч и Република България.

В точка „2.3. Благосъстояние на населението” са разгледани компонентите работна заплата и осигуреност на населението с жилища. Изготвеният анализ отговаря в пълна степен на изисквания на МУР - представените данни са за многогодишен период (2007 – 2011 г.), което позволява пълно извеждане на състоянието и основните тенденции в сектора. В допълнение, представени са условията и предпоставките за развитие спрямо наличния вътрешен потенциал, както и основните проблеми и перспективи.

ОБЩИНА АПРИЛЦИ ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020 г. ПРИЛОЖЕНИЕ 3. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА	страница 12
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------

В точка „2.4. Тенденции в развитието на икономическите процеси” е представена информация относно показателите на нефинансовите предприятия и описание на процесите на икономическо развитие в страната, района и областта.

Точка. „3. Човешки капитал и развитие на социалната сфера” е съставена от „3.1. Демографско състояние на населението”, „3.2. Икономическа активност на населението и пазар на труда”, „3.3. Образование ”, „3.4. Здравеопазване”, “3.5. “Социални дейности”, “3.6. Култура”, “3.7. Спорт и младежки дейности”.

Анализът по *„3.1. Демографско състояние на населението”* е изготвен задълбочено, като изследваните компоненти проследяват многогодишен период и представят тенденциите и основните изводи за състоянието. В структурно отношение анализът проследява компонентите: брой и динамика на населението, гъстота, структура на населението по възраст, пол и населени места, естествен прираст на населението в общината, миграция на населението, етническа структура на населението, прогноза за състояние на населението на общината за период до 2021 г., обобщени изводи относно демографско състояние на населението. На базата на задълбочения анализ и факта, че се наблюдава устойчива тенденция на намаляване на броя на населението могат да се изведат мерките и ограниченията за развитието на стопанска дейност.

Точка *“3.2. Икономическа активност на населението и пазар на труда”* включва тематичен анализ на следните области: заети лица, безработни лица и са разгледани коефициентите на икономическа активност, безработица и заетост. Изготвеният анализ по точката отговаря в пълна степен на изисквания на МУР - представените данни са за многогодишен период (2007–2012 г.), което позволява пълно извеждане на състоянието и основните тенденции.

Точките *“3.3. Образование”, “3.4. Здравеопазване”, “3.5. Социални дейности”, “3.6. Култура”, “3.7. Спорт и младежки дейности”* са с описателно-съпоставителен характер и представят напълно състоянието на социалната среда в общината и достъпът до обществените услуги. Отражено е състоянието на материално-техническата база и развитието през предходния период. Направени са основните изводи и са очертани тенденциите и предпоставките за развитие.

В точка *“4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията”* са представени главно компонентите на техническата инфраструктура – “4.1.1. Водоснабдителна мрежа”, “4.1.2. Канализационна мрежа”, “4.1.3. Транспортна

мрежа”, “4.1.4. Енергийна мрежа и системи”, “4.1.5. Комуникационни мрежи” и 4.2 „Урбанизация и устойчиво устройствено планиране на територията”. Информацията по точките е подробна и създава ясна представа за текущото състояние относно изследваните компоненти, като е допълнена и с количествени индикатори. Изведени са проблемите в областта на техническата инфраструктура и плановата осигуреност в общината.

Точка „**5. Екологично състояние и рискове**” е съставена от компонентите качество на атмосферния въздух, качество на водите, почви, отпадъци, шум, радиационна обстановка, зелени площи в населените места, съществени екологични проблеми. Изследваните компоненти са разгледани задълбочено и отразяват наличието/липсата на природни/антропогенни рискове за територията. Посочени са основните изводи и действия, които следва да се предприемат.

В точка „**6. Административен и финансов капацитет**” е представена административната структура на общинска администрация, областите в които е необходимо да се подобри административния капацитет, общинския бюджет и финансовия капацитет на Общината, усвояемостта на европейски средства, възможностите за привличане на външно финансиране чрез изпълнение на проекти под формата на публично-частни партньорства и е отбелязана необходимостта от въвлечане на заинтересованите страни в процеса по наблюдение и оценка на ОПР 2014-2020 г. Представеният анализ позволява точно и ясно да се формулира политиката в областта за подобряване на административното обслужване и капацитет.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- Спазена е общата структура за изготвяне на анализ на икономическото и социалното развитие, заложена в МУР. Фокусът и обектът на изследване в текста е община Априлци и не е изместван.
- Съществува логична вътрешно структурна последователност на компонентите в отделните главни точки.
- Анализът на “**т. 1 Обща характеристика**” е с описателно-съпоставителен характер, като при голяма част от компонентите е направена връзката между природната среда и възможностите/заплахите от антропогенна дейност.
- Представеният анализ по “**т. 2. Състояние на местната икономика**” извежда в пълна степен проблемите и тенденциите на местната икономика.

- Представеният анализ по „г. 3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси” проследява тенденциите и проблемите в общината и позволява точно и ясно формулиране на мерките и дейностите в стратегическата част на плана.
- Изготвен е подробен анализ на инфраструктурното развитие, с конкретни изводи за наличие на проблеми или проследяване на тенденции.
- Анализът по „г. 5. Екологично състояние и рискове” проследява тенденциите и проблемите в общината и позволява точно и ясно формулиране на мерките и дейностите в стратегическата част на плана.
- Анализ на административния капацитет (г.6) очертава проблемите, върху които могат да се предвидят точно и ясно мерките за тяхното ограничаване/преодоляване и подобряване на ситуацията.

2. ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО И ОБВЪРЗАНОСТТА НА SWOT-АНАЛИЗА СЪС СОЦИАЛНО–ИКОНОМИЧЕСКИЯ АНАЛИЗ И С ДЕФИНИРАНИТЕ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

Настоящият раздел в предварителната оценка е разделен на две части: оценка и съответствие между изготвения SWOT-анализ и анализът на икономическото и социалното развитие на община Априлци и оценка на съответствието с формулираните цели и приоритети. Анализът на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите е в съответствие със стандартната методология, според която силните и слабите страни са резултат от влиянието на вътрешни фактори, а възможностите и заплахите на външни фактори. Изводите в SWOT-анализа напълно съответстват на изготвения анализ на икономическото и социалното развитие. При използваната методология за изготвянето на SWOT- анализа на община Априлци е посочен и методът на формулиране на целите и приоритетите.

Съответствието на представените изводи от SWOT-анализа със стратегическите цели и приоритети е представено на таблица 1.

Таблица 1. Съответствие и обвързаност на SWOT-анализа с целите и приоритетите

SWOT АНАЛИЗ	ПРИОРИТЕТИ, СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ
СИЛНИ СТРАНИ	
1. за разлика от страната и областта, механичният прираст е положителен, макар и незначителен;	-
2. коефициентът на икономическа активност в общината е по-висок от средния за страната и от този за областта;	Специфична цел 3.1. Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места.
3. традиции в планинско пасищно животновъдство на базата на значителния размер пасища, както и на добива на сено от естествените ливади;	Специфична цел 1.3. Прилагане на инициативата „ЛИДЕР” – Стратегия за местно развитие.
4. полагат се усилия за производство на екологични чисти продукти предимно от животновъдството;	Специфична цел 1.4. Привличане на чужди инвестиции и разработване на проекти за разнообразяване структурата на икономиката с неземеделски дейности.
5. горското стопанство на общината е стратегически резерв за развитието на туризма, дърводобива и дървопреработването, лов и риболов, рационално и екологосъобразно ползване на диворастващите билки, горски плодове и гъби и т.н.;	Специфична цел 1.5. Развитие на екологично селско и горско стопанство, в т.ч. овощарството, добив на диворастващи горски плодове и билки, пчеларство, рибарство и преработваща промишленост и др., при устойчиво управление на природните ресурси.
6. залесена е 98,7% от площта на горския фонд на общината. 54% от наличния горски фонд е държавна собственост. Нараства общият запас от дървесина;	Специфична цел 1.2. Развитие на разнообразни форми на туризъм, базиран на природните и културно-исторически дадености в общината.
7. голяма част от туристическата база са реновирани модернизирани бивши ведомствени почивни станции и стари къщи;	
8. добро партньорство с местното туристическо сдружение;	
9. уникални природни ресурси, съхранена природа и богато биологично разнообразие, които са предпоставки за развитието на разнообразни форми на туризъм;	
10. висока усвояемост на средства по програми на ЕС и други източници	-
11. висок потенциал за развитие на туризма;	Специфична цел 1.2. Развитие на разнообразни форми на туризъм, базиран на природните и културно-исторически дадености в общината.
12. богато културно-историческо наследство.	Специфична цел 4.5. Развитие на културата, спорта и младежките дейности.

СЛАБИ СТРАНИ

1. броят на населението през периода 2007-2011 г. намалява с по-големи темпове от средния темп за страната;	Специфична цел 3.1. Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места.
2. налице е устойчив отрицателен естествен прираст, като той е поделен почти поравно между мъже и жени. По равнище на естествен прираст общината е в по-неизгодни позиции в сравнение със страната и областта;	Специфична цел 3.2. Повишаване качеството на човешките ресурси и постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда.
3. равнището на безработица е по-високо от средното за страната и се увеличава;	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.
4. недостатъчен е броят на отраслите и производствата, които покриват изискванията за европейски сертификат за качество на произвежданата продукция;	Специфична цел 1.3. Прилагане на инициативата „ЛИДЕР” – Стратегия за местно развитие.
5. значителен размер обработваеми земи не се използват. Основни причини са раздробяването на земеползването, трудната достъпност поради стръмните терени, липсата на пътища, както и застаряването на населението, главно в планинските селища;	Специфична цел 1.4. Привличане на чужди инвестиции и разработване на проекти за разнообразяване структурата на икономиката с неземеделски дейности.
6. висока себестойност на произведените продукти в аграрния сектор;	Специфична цел 1.5. Развитие на екологично селско и горско стопанство, в т.ч. овощарството, добив на диворастящи горски плодове и билки, пчеларство, рибарство и преработваща промишленост и др., при устойчиво управление на природните ресурси.
7. ниските изкупни цени на животновъдната продукция;	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и
8. липса на сигурни и регламентирани пазари и цени;	
9. недостатъчни или липса на свободни финансови средства у частните стопани за закупуване на елитни племенни животни, т.ч. разплодни;	
10. средната работна заплата е по-ниска от тази в областта и в страната;	

	среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.
11. намалява броя на учениците и се влошават стандартите за качество на образованието.	Специфична цел 4.2. Осигуряване на качествено образование в обновена среда.
ВЪЗМОЖНОСТИ	
1. макроикономическа и фискална стабилност, даваща възможност за дългосрочни прогнози и инвестиции;	<p>Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.</p> <p>Специфична цел 1.2. Развитие на разнообразни форми на туризъм, базиран на природните и културно-исторически дадености в общината.</p> <p>Специфична цел 1.4. Привличане на чужди инвестиции и разработване на проекти за разнообразяване структурата на икономиката с неземеделски дейности.</p> <p>Специфична цел 1.5. Развитие на екологично селско и горско стопанство, в т.ч. овощарството, добив на диворастящи горски плодове и билки, пчеларство, рибарство и преработваща промишленост и др., при устойчиво управление на природните ресурси.</p>
2. ниска данъчна ставка, стимулираща бизнеса;	
3. подпомагане на бизнеса със средства от ЕС;	
4. стимулиране на туризма, чрез по-ниски ставки на ДДС;	
5. подобряващ се индекс на човешко развитие (58-мо място от 169 страни) и индекс на икономическа свобода (60-то място от 179 страни) и сравнително висок и подобряващ се индекс на качеството на живота (34-то място от 191 страни), които определят сравнителната привлекателност на страната за живеене и бизнес;	
6. благоприятни почвени и климатични условия за развитие на туризъм и селско стопанство;	
7. благоприятно географско местоположение на пътя на важни транспортни коридори, газопроводни и нефтопроводни трасета;	
8. приоритетно строителство на магистрали, първокласни, второкласни и третокласни пътища, което улеснява вътрешната мобилност;	

ОБЩИНА АПРИЛЦИ ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020 г. ПРИЛОЖЕНИЕ 3. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА	страница 18
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------

9. нарастват преките чужди инвестиции в областта;	Специфична цел 1.4. Привличане на чужди инвестиции и разработване на проекти за разнообразяване структурата на икономиката с неземеделски дейности.
10. добър процент на усвояемост на средствата от ЕС – 266 евро на човек за 2011 г. при средно 105 евро за страната;	-
11. осигуреността с местни ресурси е фактор за развитието на отраслите “производство на дървен материал и изделия от него” и “производство на храни, напитки и тютюневи изделия”;	Специфична цел 1.5. Развитие на екологично селско и горско стопанство, в т.ч. овощарството, добив на диворастящи горски плодове и билки, пчеларство, рибарство и преработваща промишленост и др., при устойчиво управление на природните ресурси.
12. добра транспортна достъпност;	
13. предпоставки за развитие на възобновяеми енергоизточници – вятърни и соларни паркове;	Специфична цел 2.1. Доизграждане и модернизирание на техническата инфраструктура и подобряване качествата на средата.
14. по-висока гъстота на пътната мрежа от средната за страната.	
ЗАПЛАХИ	
1. свиване на външното търсене на продукцията на българските износители;	-
2. спад в международните цени на основни износни стоки;	
3. намаляване на кредитната активност на банките;	
4. спад на чуждестранните инвестиции в резултат на икономическата криза;	Специфична цел 1.4. Привличане на чужди инвестиции и разработване на проекти за разнообразяване структурата на икономиката с неземеделски дейности.
5. висока междуфирмена задлъжнялост;	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.
6. спад на потреблението;	
7. спад на инвестиционната активност;	
8. влошаващ се индекс за правене на бизнес (51-то място от 183 страни);	
9. нарастване на безработицата;	Специфична цел 3.1. Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места.
10. лоша демографска ситуация, отрицателен естествен прираст,	

ОБЩИНА АПРИЛЦИ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020 г.
ПРИЛОЖЕНИЕ 3. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА

страница
19

застаряване на населението, емиграция;	
11. незадоволителна международна оценка на българската образователна система и от там проблеми с признаването на придобитите образователни степени в чужбина;	Специфична цел 4.2. Осигуряване на качествено образование в обновена среда.
12. нисък дял на разходите за научни изследвания и иновации – 1,5% от БВП и нисък иновационен индекс – 0,226 за 2010 г., който отрежда предпоследно място на страната в ЕС;	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.
13. технологична изостаналост – по показателите за степента на усвояване на технологии страната е на 127 позиция, по използване на най-модерни технологии – на 100 място, по защита на интелектуалните права – на 112 място, а по показателя за връзка между университет и индустрия – на 110 място от общо 139 държави;	
14. влошаващ се индекс на глобална конкурентност (74-то място от 144 страни);	
15. процентно нарастване на населението, обособено в маргинализирани асоциални групи;	Специфична цел 4.4. Развитие на социалните услуги в община Априлци.
16. висока степен на заболяемост и на смъртност на населението;	Специфична цел 4.3. Повишаване достъпа до устойчиви и качествени здравни услуги.
17. сравнително висока безработица;	Специфична цел 3.1. Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места.
18. неразвити форми на електронно правителство – едва 40% от 20-те основни публични услуги се предлагат „online“;	Специфична цел 4.1. Подобряване на административните услуги и повишаване на институционалния капацитет.
19. недостатъчни разходи за НИРД;	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.
20. морално и материално остаряла ж.п. инфраструктура;	Специфична цел 2.1. Доизграждане и модернизиране на

ОБЩИНА АПРИЛЦИ
ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020 г.
ПРИЛОЖЕНИЕ 3. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА

страница
20

	техническата инфраструктура и подобряване качествата на средата.
21. остаряла материално-техническа база на здравната инфраструктура, лошо финансово състояние на голяма част от МБАЛ;	Специфична цел 4.3. Повишаване достъпа до устойчиви и качествени здравни услуги.
22. недостиг от профилирани лечебни заведения за пациенти със завършило активно лечение (за рехабилитация и др. – 3% при средно 12% за ЕС);	
23. ниска ресурсна ефективност, която влияе негативно върху конкурентоспособността на икономиката – по показателя продуктивност на ресурсите (БВП спрямо вътрешно материално потребление) България е на едно от последните места в ЕС – 0.14 евро/кг, при средно равнище за ес-27 – 1.3 евро/кг.;	
24. недостиг на средства за издръжка и развитие на научните институти в областта на селскостопанското производство;	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.
25. екологични рискове, свързани с недостатъчни инвестиции за възстановяване, реконструкция и поддържане на съоръженията за предпазване от вредното въздействие на водите, поддържане на диги, водни корита, укрепване на брегове и др.п.;	Специфична цел 2.2. Опазване на околната среда и пълноценно използване на природните ресурси.
26. недостатъчен капацитет и квалификация на структурите на публичната администрация, висока средна възраст на държавните служители, слаба мотивация за активно трудоотдаване;	Специфична цел 4.1. Подобряване на административните услуги и повишаване на институционалния капацитет.
27. висока степен на корупция в органите на публичната администрация, по оценки на международни наблюдатели и организации. Влошаващ се индекс на възприятие на корупцията (73-то място от 178 страни);	
28. неефективна правораздавателна система, негативни оценки на ЕК относно работата на съдебната система и прокуратурата;	

29. нисък и влошаващ се индекс на готовност за електронно правителство (60-то място от 184 страни);	
30. Ловешка област се намира в най-слабо развития район в България и в страните от Европейския Съюз – Северозападен район;	-
31. икономическите резултати на Ловешка област като цяло са под средните за страната;	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.
32. ниски доходите на населението от Ловешка област, която е на четвърто място по спад на доходите;	
33. заетостта на населението е под средната за страната;	
34. ж.п. мрежата в Ловешка област е с локално значение и не е достатъчно развита;	Специфична цел 2.1. Доизграждане и модернизиране на техническата инфраструктура и подобряване качествата на средата.
35. икономическата активност в областта е по-ниска от средната за страната.	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.

Източник: Проект на Общински план за развитие на община Априлци за периода 2014–2020 г.

С оглед на данните от таблицата, може да се направи извода, че стратегическата рамка съответства в пълна степен на посочения SWOT-анализ, като тя адресира основните отбелязани проблеми и лостове за развитие.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- Изготвеният SWOT-анализ в пълна степен съответства на анализа на икономическото и социалното развитие и е обвързан със стратегическата рамка.

3. ОЦЕНКА НА РЕАЛИСТИЧНОСТТА И ПРИЛОЖИМОСТТА НА ВИЗИЯТА, ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА АПРИЛЦИ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г., ИНТЕГРИРАНОСТТА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ ОТДЕЛНИТЕ ПРИОРИТЕТИ И СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ, КАКТО И ТЯХНОТО СЪОТВЕТСТВИЕ И ОБВЪРЗАНОСТ С РЕЛЕВАНТНИТЕ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ НА ОБЛАСТНО, РЕГИОНАЛНО, НАЦИОНАЛНО И ЕВРОПЕЙСКО НИВО

Стратегическата част на ОПР на община Априлци за периода 2014–2020 г. набелязва насоките за развитие на общината във всички сфери на социално-икономическия живот. Тя кореспондира пряко и е съобразена в голяма степен със заложената законодателна и стратегическа рамка на регионалното развитие на национално и европейско ниво в т.ч и с целите и посоките на интервенции на Европейските структурни и инвестиционни фондове.

Във формулираната визия на община Априлци **„Община Априлци – атрактивна туристическа дестинация със съхранено природно богатство и културно-историческо наследство, с устойчиво развитие и висок жизнен стандарт, основани на привлечени инвестиции и използване на собствения потенциал за развитие на местната икономика“** са взети предвид основните изводи от дефинираните записи в SWOT-анализа и досегашното развитие. Решаването на ключовите проблеми и реализацията на потенциала за развитие на общината през плановия период ще даде възможност за постигане на очертаната визия, което я прави реалистична.

Оценката на стратегическата рамка на ОПР на община Априлци 2014-2020 г. е разгледана на следните нива: структура; външно съответствие; вътрешно съответствие – интегрираност, взаимодействие и допълняемост; реалистичност и приложимост; съгласуваност с общественото мнение.

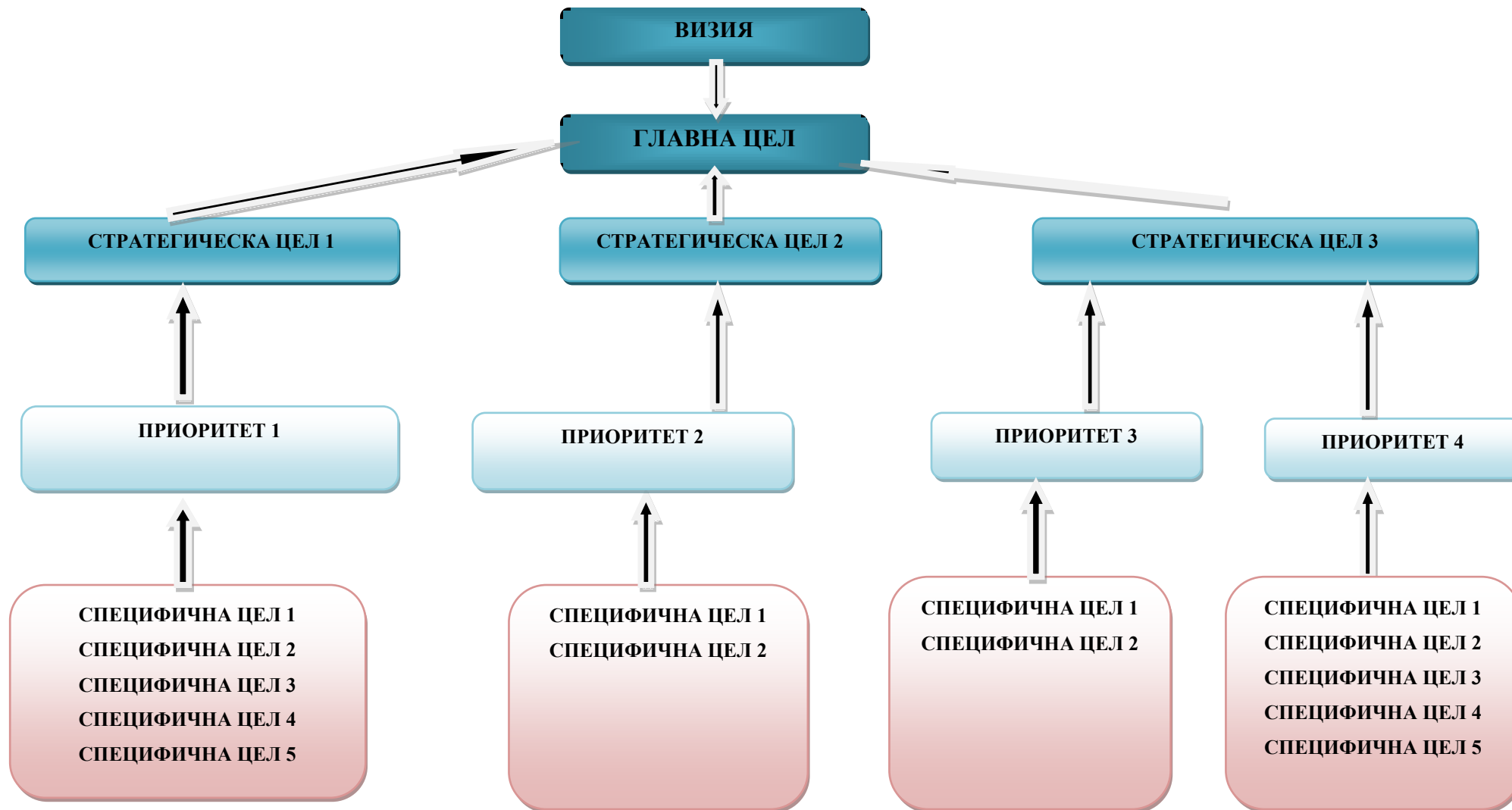
О Б Щ И Н А А П Р И Л Ц И ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014 – 2020 г. ПРИЛОЖЕНИЕ 3. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА	страница 23
------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------

Целите и приоритетите имат за задача да дадат насоката за развитие на общината за следващия програмен период, като стъпят на основата на направения преди това анализ и SWOT-анализ. Това е ключовата част на документа, където се показва начина **как да се използват предимствата на общината и с минимални усилия да се постигне максимален ефект** по отношение на решаването на наличните проблеми и постигането на социално-икономически напредък.

Стратегическата рамка следва да изразява **желанията на местното население** за бъдещото развитие на общината и в същото време да следва **насоката, определена от документите на по-високо ниво**. Следва да се намери **пресечната точка между желанията и възможностите за развитие**, така че стратегическата рамка да бъде реалистична и да има максимално въздействие.

Структура

Стратегическата рамка е разгърната на следните нива (фиг. 1):



Фигура 1. Структура на стратегическата рамка на ОПР на община Априлци 2014-2020¹ г.

¹ Източник: Проект на ОПР на община Априлци 2014-2020 г.

Подходът **позволява да се достигне нужната конкретика и целенасоченост за нуждите на ОПР**. Специфичните цели са подкрепени от конкретни мерки и проекти, които са изведени в Програмата за реализация.

Външно съответствие

Така обособените стратегически цели са насочени към **три основни направления** - постигане на инфраструктурна и жизнена среда, насърчаващи устойчивото икономическо развитие, конкурентоспособността, териториалната свързаност и качеството на живот в община Априлци, съхраняване и развитие на човешкия ресурс и местните общности в община Априлци, постигане на институционален, граждански и предприемачески капацитет на заинтересованите местни страни, които да разшири възможностите им да планират, осъществяват и развиват устойчива и конкурентна местна икономика, достъпна и привлекателна жизнена среда, човешкия, природен и икономически потенциал на община Априлци.

В сравнение с изведените приоритетни области за предходния програмен период в настоящия документ се запазват приоритетните направления, като в новия планов период е поставен основен акцент върху повишаването на заетостта в общината и намаляването на безработицата.

Общинският план за развитие се разработва в момент, когато все още не е финализирано Споразумението за партньорство на Република България, определящо основните приоритетни направления, които ще бъдат финансирани в следващия програмен период, както и обема на заделените средства. Не са финализирани и оперативните програми, от които реализацията на ОПР на община Априлци е силно зависим. Тази **неясна външна среда**, в която се изготвя документът, увеличава **риска за условност на планираните дейности и най-вече средствата за тях**.

Външната съгласуваност на документа се изразява в съгласуваност с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво:

Съответствие със стратегия „Европа 2020“

Стратегията „Европа 2020“ цели постигането на по-интелигентен, по-устойчив и приобщаващ растеж: Петте основни цели, които ЕС трябва да постигне преди края на десетилетието са в **сферата на заетостта, образованието, научните изследвания и иновациите, социалното приобщаване и намаляването на бедността и**

климата/енергетиката. Така формулираните цели следва да се трансформират в национални.

Към целите са дефинирани и седем водещи инициативи, предоставящи рамка, чрез която ЕС и националните власти взаимно поддържат усилията си в области, подкрепящи приоритетите на „Европа 2020“ – като иновации, цифрова икономика, заетост, младеж, промишлена политика, бедност и ефективно използване на ресурсите. Според оценителя **Общинският план за развитие на община Априлци следва създадените от ЕС насоки (вж. фиг. 2):**



Фигура 2. Съответствие на ОПР на община Априлци със стратегията „Европа“ 2020²

Стратегията е насочена към намаляване на **безработицата** чрез повишаване професионалните умения и квалификацията на работната сила, превенция на отпадането от пазара на труда и създаване на нови предприятия, развитие на **конкурентно земеделие** с по-висока добавена стойност на продукцията, грижа за **околната среда**, активно включване на **уязвимите групи** в образованието и пазара на труда.

Съответствие с Национална програма за развитие: България 2020

НПР БГ2020 е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Формулираните цели на правителствените политики ще осигурят постигането на ускорен икономически растеж и повишаване на жизнения стандарт на българските граждани в средносрочен и

² **Източник:** Проект на ОПР на община Априлци и стратегия „Европа“ 2020

дългосрочен план. НПР БГ2020 поставя пред страната 3 стратегически цели и 8 приоритета, като основните направление са в посока: **образование, здравеопазване, социално включване, по-високи равнища на заетост, регионално развитие, инфраструктура, иновации, аграрен сектор, административен капацитет и енергийна ефективност.**

НПР БГ 2020	ОПР Априлци
Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.	Приоритет 4: Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги.
Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.	Приоритет 3: Съхранение и развитие на човешкия капитал, подобряване качеството на живот, повишаване на заетостта, доходите и социално включване.
Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.	Приоритет 1: Развитие на конкурентоспособна икономика чрез развитие на собствения потенциал, прилагане формите на ПЧП и използване възможностите на европейските фондове за привличане на инвестиции в неземеделски дейности, селското, горското стопанство, туризма и съпътстващи дейности и услуги.
Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.	Приоритет 1: Развитие на конкурентоспособна икономика чрез развитие на собствения потенциал, прилагане формите на ПЧП и използване възможностите на европейските фондове за привличане на инвестиции в неземеделски дейности, селското, горското стопанство, туризма и съпътстващи дейности и услуги.
Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.	Приоритет 1: Развитие на конкурентоспособна икономика чрез развитие на собствения потенциал, прилагане формите на ПЧП и използване възможностите на европейските фондове за привличане на инвестиции в неземеделски дейности, селското, горското стопанство.
Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.	Приоритет 4: Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги.
Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност.	Приоритет 2: Модернизиране и доизграждане на техническата инфраструктура, опазване на околната среда и природното богатство.
Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.	Приоритет 2: Модернизиране и доизграждане на техническата инфраструктура, опазване на околната среда и природното богатство.

Фигура 3. Съответствие на ОПР на община Априлци с НПР БГ2020³

³ **Източник:** Национална програма за развитие България 2020 и проект на ОПР на община Априлци 2014-2020 г.

Община Априлци е засегнала в своята стратегическа рамка всички приоритетни направления на НПП БГ2020.

Съответствие с Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

Националната стратегия за регионално развитие (НСРР) за периода 2012–2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия/неравенства в контекста на общеевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране.

НСРР играе важна роля за постигане на съответствие и взаимно допълване между целите и приоритетите на политиката за регионално развитие и секторните политики и стратегии, които спомагат за балансирано развитие на районите.

НСРР определя дългосрочните цели и приоритети за регионално развитие на страната. Изведените стратегически цели и приоритети на НСРР 2012-2022 са разгледани и в самата стратегическа рамка на ОПР на община Априлци като определящи насоката на изведените приоритети (фиг.4).

ОПР Априлци

НСРР

Стратегическа цел 1: Развитие на конкурентоспособна икономика чрез ефективно използване на ресурсите и възможностите на европейските фондове за насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения за интелигентен и устойчив растеж, съчетано с ефективно развитие на туризма.

Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешно регионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.

Стратегическа цел 3: Съхранение и развитие на човешкия капитал, ограничаване на демографската криза, подобряване качеството и стандарта на живот.

Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие и реализация на човешкия капитал.

Стратегическа цел 2: Балансирано териториално развитие, чрез комплексно подобряване състоянието на инфраструктурата и жизнената среда, съхраняване и опазване на природното богатство и културно-историческо наследство.

Стратегическа цел 3: Териториално сближаване и развитие на трансграничното, между регионалното и транснационалното сътрудничество.

Стратегическа цел 2: Балансирано териториално развитие, чрез комплексно подобряване състоянието на инфраструктурата и жизнената среда, съхраняване и опазване на природното богатство и културно-историческо наследство.

Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.

Фигура 4. Съответствие на ОПР на община Априлци с Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.⁴

Връзка с НСРР 2012-2022 е налице по всички стратегически цели, т.е. оценителят може да твърди, че е установено съответствие на изведените в НСРР и ОПР на община Априлци стратегически цели. Тясна връзка е постигната при СЦ 1, където се цели „активизиране на собствените ресурси и съхраняване на собствената регионална специфика”. Стратегията на ОПР е насочена именно към по-устойчиво използване на местните ресурси и местния потенциал, стимулиране на малките и средни предприятия. В пълен унисон със СЦ 2 на НСРР е Стратегическа цел 3 на ОПР, чрез която се цели

⁴ **Източник:** Проект на ОПР на община Априлци и Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

именно „създаване на подходящи условия за развитието и реализацията на човешките ресурси с оглед намаляване на негативните демографски и миграционни процеси и подобряване на качеството на живот в населените места, подобряване качеството на средата на живот чрез осигуряване на достъп до образователни, здравни, социални и културни услуги.

Стратегическа цел 2 на ОПР е съотнесима към СЦ 3 на НСРР чрез която се цели подобряване и модернизация на инфраструктура, както и интегрирано пространствено развитие на територията.

Съответствие с Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.

Националната концепция за пространствено развитие определя стратегията за развитие на националната територия и връзките ѝ със съседни страни и региони.

Според НКПР град Априлци е агломерационен ареал от 5-то ниво, много малки градове и села, центрове с общинско значение за територията на съответните общини.

В общината липсват вторични опорни центрове, които да деконцентрират функциите, съсредоточени в град Априлци, което е причина в него да са съсредоточени всички основни административни, икономически и транспортни функции.

Съответствие с Регионален план за развитие на Северозападен район 2014-2020 г.

Регионалните планове за развитие определят **средносрочните цели и приоритети за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на съответния район** в съответствие с предвижданията на Националната стратегия за регионално развитие и другите структуроопределящи политики.⁵

За регионалния план за развитие отново са изведени специфичните цели, на които отговаря ОПР на община Априлци.

Съблюдавано е съответствието между ОПР и Регионален план за развитие на Северозападен район 2014-2020 г., като **най-силна връзка има със Стратегически цели 1 и 2 от РПР**, засягащи икономиката и човешките ресурси (виж таблица 2).

⁵ Закон за регионално развитие, изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013 г.

Таблица 2. Съответствие на ОПР на община Априлци 2014-2020 г. с Регионален план за развитие на Северозападен район 2014-2020 г.

Стратегическа цел РПР СЗР	Съответствие в ОПР Априлци
<p>Стратегическа цел 1: Развитие на конкурентноспособна икономика чрез развитие на собствения потенциал на СЗР.</p>	<p>Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.</p> <p>Специфична цел 1.2. Развитие на разнообразни форми на туризъм, базиран на природните и културно-исторически дадености в общината.</p> <p>Специфична цел 1.3. Прилагане на инициативата „ЛИДЕР” – Стратегия за местно развитие.</p> <p>Специфична цел 1.4. Привличане на чужди инвестиции и разработване на проекти за разнообразяване структурата на икономиката с неземеделски дейности.</p> <p>Специфична цел 1.5. Развитие на екологично селско и горско стопанство, в т.ч. овощарството, добив на диворастващи горски плодове и билки, пчеларство, рибарство и преработваща промишленост и др., при устойчиво управление на природните ресурси.</p>
<p>Стратегическа цел 2: Съхранение и развитие на човешкия капитал.</p>	<p>Специфична цел 3.1. Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места.</p> <p>Специфична цел 3.2. Повишаване качеството на човешките ресурси и постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда.</p> <p>Специфична цел 4.1. Подобряване на административните услуги и повишаване на институционалния капацитет.</p> <p>Специфична цел 4.2. Осигуряване на качествено образование в обновена среда.</p> <p>Специфична цел 4.3. Повишаване достъпа до устойчиви и качествени здравни услуги.</p> <p>Специфична цел 4.4. Развитие на социалните услуги в община Априлци.</p>

	Специфична цел 4.5. Развитие на културата, спорта и младежките дейности.
Стратегическа цел 3: Подобряване на териториалната устойчивост и свързаност.	Специфична цел 2.1. Доизграждане и модернизиране на техническата инфраструктура и подобряване качествата на средата. Специфична цел 2.2. Опазване на околната среда и пълноценно използване на природните ресурси.

Източник: Проект на ОПР на община Априлци 2014-2020 г. и Регионален план за развитие на Северозападен район 2014-2020 г.

Съответствие с Областната стратегия за развитие на област Ловеч 2014-2020 г.

Областната стратегия за развитие определя средносрочните цели и приоритети за развитие на областта, както и стратегическите насоки за разработване на общинските планове за развитие.⁶

Съответствието с Областната стратегия за развитие е най-подробно и задълбочено изследвано. В документа е обособена отделна точка „Стратегически насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие“.

ОСР на област Ловеч 2014-2020 г. си поставя за цел да постигне висока степен на социално-икономическо развитие, като в тази връзка насочва община Априлци към приоритизиране на областите, посочени в таблица 3.

Таблица 3. Съответствие на ОПР на община Априлци 2014-2020г. със зададените стратегическите насоки на ОСР област Ловеч 2014-2020 г.

Насоки на ОСР област Ловеч 2014-2020	Специфична цел, част от ОПР на община Априлци
Прилагане на подходящи мерки за справяне с депопулацията на общината.	Оценителят счита, че всички цели и мерки от ОПР ще спомогнат комплексно за справянето с основния проблем на депопулацията.
Подкрепа за повишаване на икономическата активност на населението в общината.	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя

⁶ Закон за регионално развитие, изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013 г.

	регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.
Редуциране равнището на безработица с помощта на инициативи по различни проекти и програми.	Специфична цел 3.1. Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места; Специфична цел 3.2. Повишаване качеството на човешките ресурси и постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда.
Подкрепа за подобряване на туристическия маркетинг и изграждане на многопланова и многопосочна туристическа информационна система.	Специфична цел 1.2. Развитие на разнообразни форми на туризъм, базиран на природните и културно-исторически дадености в общината.
Подкрепа за подобряване на професионалната компетентност на заетите, програми за учене през целия живот.	Специфична цел 3.2. Повишаване качеството на човешките ресурси и постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда.
Повишаване на инвестиционните разходи за нови технологии и ноу-хау в промишлените предприятия, за да се повиши конкурентоспособността на отделните предприятия.	Специфична цел 1.1. Насърчаване на предприемачеството, иновациите и инвестициите за развитието на малкия и среден бизнес, базиран на благоприятните възможности, които предоставя регионалната среда, в т.ч. предприемане на мерки за по-пълноценно използване на наличния поземлен фонд.
Целенасочени мерки за подобряване инфраструктурата на общината: водоснабдителна и канализационна мрежа, транспортна мрежа и др.	Специфична цел 2.1. Доизграждане и модернизирание на техническата инфраструктура и подобряване качествата на средата.
Засилен контрол върху нерегламентираните сметища.	Специфична цел 2.2. Опазване на околната среда и пълноценно използване на природните ресурси.
Устойчиво управление на горския фонд.	Специфична цел 1.5. Развитие на екологично селско и горско стопанство, в т.ч. овощарството, добив на диворастващи горски плодове и билки, пчеларство, рибарство и преработваща промишленост и др., при устойчиво управление на природните ресурси.

Източник: Областна стратегия за развитие на област Ловеч 2014-2020 г. и Проект на Общински план за развитие на община Априлци.

С оглед на представените данни в таблицата може да се направи извода, че проектът на ОПР на община Априлци в пълна степен отразява стратегическите насоки, които ОСР Ловеч е препоръчала.

Съответствието между мерките на ОСР Ловеч 2014-2020 г. с мерките на ОПР на община Априлци за периода 2014-2020 г. е представено на таблица 4. Необходимо е да се отбележи, че ОСР на област Ловеч не включва специфични цели, а мерки, затова съпоставката е направена по горепосочения начин.

Таблица 4. Съответствие на ОСР на област Ловеч с ОПР на община Априлци 2014-2020 г.

Приоритети и мерки на ОСР на област Ловеч		Приоритети и мерки на ОПР на община Априлци	
ПРИОРИТЕТ 1: Развитие и модернизация на инфраструктурата, създаваща условия за устойчиво развитие	Мерки 1: Развитие и модернизация на транспортната и комуникационната инфраструктура	Мярка 2.1.1: Ремонт, реконструкция и рехабилитация на общински пътища и улични мрежи, селскостопански и горски пътища	ПРИОРИТЕТ 2: Модернизиране и доизграждане на техническата инфраструктура, опазване на околната среда и природното богатство.
	Мерки 2: Развитие на водоснабдителната и канализационната инфраструктура	Мярка 2.1.2: Реконструкция и обновление на съществуващата вътрешна водопроводна мрежа. Изграждане на канализационна инфраструктура.	
	Мерки 3: Опазване на околната среда и биоразнообразието	Мярка 2.2.1: Укрепване и поддържане на изградената мрежа от защитени територии	
		Мярка 2.2.2: Подобряване управлението на отпадъците	
	Мерки 4: Изграждане на системи за предотвратяване на риска	Мярка 2.2.1: Укрепване и поддържане на изградената мрежа от защитени територии	
Мерки 5: Подобряване модела на градско и селско развитие в	Мярка 2.1.6: Комплексно планиране и устройство на територията		

	област Ловеч	Мярка 2.1.7: Благоустрояване и обновяване на населените места	
ПРИОРИТЕТ 2: Развитие на човешкия капитал и местните общности	Мерки 1: Осигуряване на модерно и достъпно образование и професионално обучение	Мярка 4.2.1: Подобряване достъпа до предучилищно, училищно общообразователно и професионално образование	ПРИОРИТЕТ 4: Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги.
		Мярка 4.2.2: Обновяване на материалната и техническа база на образователните институции	
	Мерки 2: Повишаване степента на заетост	Мярка 3.1.1: Подобряване условията на труд и повишаване на доходите	ПРИОРИТЕТ 3: Съхранение и развитие на човешкия капитал, подобряване качеството на живот, повишаване на заетостта, доходите и социално включване.
		Мярка 3.1.2: Насърчаване на работодателите за наемане на работа на младежи до 29 години. Реализация на проекти и програми за осигуряване на заетост.	
		Мярка 3.1.3: Стимулиране на предприемачеството	
		Мярка 3.2.1: Повишаване професионалните умения и квалификацията на работната сила	
		Мярка 3.2.2: Превенция на отпадането от пазара на труда	
	Мерки 3: Подкрепа за социално включване и равен достъп до образователни, социални и здравни услуги и повишаване ефективността на институциите	Мярка 4.2.1: Подобряване достъпа до предучилищно, училищно общообразователно и професионално образование	ПРИОРИТЕТ 4: Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги.
		Мярка 4.2.2: Обновяване на материалната и техническа база на образователните институции	

		<p>Мярка 4.3.1: Подобряване на материално-техническата база в здравеопазването. Повишаване качеството и подобряване достъпа до здравни услуги</p>	
		<p>Мярка 4.4.1: Изграждане, обновяване и поддържане на обекти на социалната инфраструктура</p>	
		<p>Мярка 4.4.2: Разширяване, развитие на социалните услуги и подобряване достъпа до социални услуги в общността</p>	
	<p>Мерки 4: Подкрепа за развитие на културни дейности и спорт</p>	<p>Мярка 4.5.1: Инвестиции, свързани с опазване, възстановяване и използване на културно-историческото наследство</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 4: Подобряване на качеството и достъпа до административни, образователни, здравни, социални и културни услуги.</p>
		<p>Мярка 4.5.2: Обновяване, ремонт и оборудване на културни институции</p>	
		<p>Мярка 4.5.3: Развитие на художествена самодейност и на културни събития</p>	
		<p>Мярка 4.5.4: Ремонт, модернизация и изграждане на спортна инфраструктура. Осигуряване на съвременни условия за спорт в общината.</p>	
		<p>Мярка 4.5.5: Насърчаване дейността на спортните и младежки клубове</p>	
	<p>Мерки 5: Диалог и партньорство със структурите на гражданското общество</p>	<p>Мярка 1.1.2. Създаване на публично-частни партньорства и инициативи за икономическо развитие</p>	<p>ПРИОРИТЕТ 1: Развитие на конкурентоспособна икономика чрез развитие на</p>

		Мярка 1.1.3. Стимулиране на сътрудничеството и партньорството	собствения потенциал, прилагане формите на ПЧП и използване възможностите на европейските фондове за привличане на инвестиции в неземеделски дейности, селското, горското стопанство, туризма и съпътстващи дейности и услуги
ПРИОРИТЕТ 3: Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика за постигане на икономически растеж и заетост	Мерки 1: Развитие на бизнес средата, стимулиране на предприемачеството и привличане на инвестиции	Мярка 1.1.1. Стимулиране на местното предприемачество и конкурентоспособност	
	Мерки 2: Повишаване на конкурентоспособността чрез технологична модернизация и внедряване на иновации	Мярка 1.1.1. Стимулиране на местното предприемачество и конкурентоспособност	
	Мерки 3: Развитие на устойчиви форми на туризъм	Мярка 1.2.1: Подпомагане развитието на местния туристически продукт и маркетинг на дестинациите	
		Мярка 1.2.2: Създаване на единна информационна система и кадрово обезпечаване на туризма	
ПРИОРИТЕТ 4: Устойчиво развитие на конкурентоспособно селско и горско стопанство	Мерки 1: Развитие за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси	Мярка 1.5.1: Развитие на земеделието и животновъдството	
	Мерки 2: Модернизация и развитие на алтернативни производства за създаване на заетост	Мярка 1.5.2: Подпомагане развитието на устойчиво и високоефективно селско стопанство	

	Мерки 3: Опазване и възстановяване на горския фонд и биологичното разнообразие	Мярка 1.5.3: Устойчиво управление на горския фонд. Поддържане и съхраняване на горските ресурси и развитие на горското и ловно стопанство	
--	---------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Източник: Областна стратегия за развитие на област Ловеч 2014-2020 г. и Проект на Общински план за развитие на община Априлци.

С оглед представената информация в посочената таблица, **проектът на ОПР на община Априлци съответства с Областната стратегия на област Ловеч във всички области, които присъстват пряко или отчасти в стратегическата рамка и са съобразени с местните потребности и идентифицирани проблеми.**

Вътрешно съответствие – интегрираност, взаимодействие и допълняемост

Вътрешното съответствие на документа се изразява в ясната и категорична **връзка между** тенденциите в развитието на общината, станали ясни от направения **анализ** на икономическото и социалното развитие, изведените **силни, слаби страни, възможности и заплахи** на тази база и разработената **стратегическа рамка**, която да използва потенциала на общината, за да реши нейните проблеми и да доведе до устойчиво развитие.

В т.2 от настоящата оценка вече е направено едно такова изследване, което проследява връзките анализ - SWOT-анализ - стратегия.

Според оценителя Стратегическата рамка е построена изцяло на база на направения анализ и не противоречи на направените там изводи.

Изведените стратегически цели са следните: Стратегическа цел 1 „Развитие на конкурентоспособна икономика чрез ефективно използване на ресурсите и възможностите на европейските фондове за насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения за интелигентен и устойчив растеж, съчетано с ефективно развитие на туризма”, Стратегическа цел 2 „Балансирано териториално развитие, чрез комплексно подобряване състоянието на инфраструктурата и жизнената среда, съхраняване и опазване на природното богатство и културно-историческо наследство” и Стратегическа цел 3 „Съхранение и развитие на човешкия капитал, ограничаване на демографската криза, подобряване качеството и стандарта на живот”.

При преглед на взаимодействието на ниво обща цел – стратегически цели е **видно, че посочените стратегическите цели не се припокриват, а съвместно водят до постигането на общата цел.**

При преглед на ниво приоритети и стратегически цели не са открити **противоречия. Поставените приоритети се допълват и допринасят за постигането на стратегическите цели.**

При преглед на ниво приоритет – специфична цел не са открити **противоречия. Поставените специфични цели се допълват, взаимодействат си и допринасят за постигането на приоритетите.**

При преглед на ниво мерки – специфични цели не е открито припокриване на дейностите в посочените мерки.

С оглед на горепосоченото, постигната е интегрираност и взаимодействие на между отделните стратегически цели, приоритети, специфични цели, мерки и дейности.

Реалистичност и приложимост

Приложимостта на стратегическата рамка зависи от нейната **реалистичност**, от **нагласите** на местното население, от **административния капацитет**, от **адекватността** на стратегията спрямо нуждите на местното население.

При оценката на реалистичността и приложимостта на един планов документ от значение са много **външни фактори**, които в повечето случаи са трудно предвидими. Реалистичността на един план зависи от **пресечната точка между предвидените дейности и отделените за тях ресурси**. Общинският план за развитие включва още **Индикативна финансова таблица** и **Програма за реализация**, където са дефинирани ресурсите, необходими за реализацията на плана.

Погледът на местното население винаги е от голямо значение при разработването на планови документи. Първо, при изготвянето на **аналитичната част** вътрешният поглед на живеещите в общината неминуемо трябва да се вземе предвид. Статистическите данни не винаги са достатъчни за определяне на статуса на социално-икономическите показатели, тъй като върху тях влияят много и динамични процеси, които понякога е трудно да се оценят реалистично от външен наблюдател. Второ, важно е местното население да **припознае набелязаните цели като свои**, за да се сплоти общността около

тяхното преследване и да се установи тясна кооперация между администрация и гражданско общество.

Общественото мнение и нагласи са взети предвид при разработването на настоящия ОПР, като са проведени две анкетни проучвания и обществено обсъждане със заинтересованите страни. Целта на дискуссионните форуми е именно да се оцени реалистичността на рамката и да се съберат идеи и предложения за нейното усъвършенстване.

Административният капацитет е **анализиран в ОПР и предвидените цели са поставени в съответствие с потребностите.**

Дали стратегията е адекватна на нуждите на местното население може да се определи от прегледа на откритите проблеми, дефинирани от населението, и предвидените мерки в стратегията. **Установено е пълно съответствие**, което може да се види от направения преглед в т.2. и оценката на вътрешното съответствие.

Съобразно местния потенциал стратегическата рамка е хармонизирана със следните секторни национални стратегически документи, които обхващат плановия период 2014–2020 г⁷:

- Национална стратегия за интегрирано развитие на инфраструктурата на Република България и Оперативен план за изпълнение за периода 2006-2015 г.;
- Национална стратегия за околна среда 2009–2018 г.;
- Национална стратегия за младежта 2010-2020 г.;
- Национална стратегия за развитието на физическото възпитание и спорта в Република България за периода 2011-2020 г.;
- Национална стратегия за развитие и управление на водния сектор до 2015 г.;
- Национална стратегия за интегриране на ромите в Република България 2012–2020 г.;
- Национална стратегия за детето 2008-2018 г.;
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 г.;

⁷ По време изготвянето на ОПР на община Априлци и ПО през 2013 г., все още не са изготвени актуализирани документи или нови такива за развитие на устойчив туризъм, и развитие на аквакултурите. Следователно не може да се изведе оценка по отношение съответствието на плана с бъдещите изготвени стратегии в тези насоки.

- Национална стратегия за устойчиво развитие на земеделието в България в периода 2014–2020 г.
- Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
- Актуализирана Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България 2012-2030 г.
- Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на половете за периода 2009–2015 г.;
- Национална стратегия за учене през целия живот 2014-2020 г.;
- Национална стратегия за насърчаване на малките и средни предприятия в България 2014-2020 г.;
- Национална стратегия за устойчиво развитие на горския сектор в България 2006-2015 г.

Посочените специфични цели в ОПР на община Априлци гарантират правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие, добро управление като са предвидени мерки за интегриране на етническите общности, а цялостното изпълнение на плана и общата цел ще допринесат за устойчивото развитие на територията.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- Заложените визия, цели, приоритети са реалистични и приложими за периода 2014-2020 г. Препоръчва се към приоритетите да се добави информация кои са възможните финансови източници за реализиране на предвидените специфични цели.
- Постигната е пълна интегрираност и взаимодействие между отделните стратегически цели, като съдържателно те не припокриват приоритети и специфични цели.
- Стратегическите цели на ОПР на община Априлци съответстват в пълна степен с документите от висшестоящ характер – ОСР на област Ловеч, РПР на Северозападен район, НСРР, целите на ЕС.
- Постигната е съгласуваност и хармонизация на приоритетите и специфичните цели спрямо европейските и национални цели. ОПР на община Априлци е хармонизиран

изцяло с националните секторни стратегии, които обхващат периода 2014–2020 г. и които са изготвени към момента на разработване на плана. Препоръчва се при изготвянето на нови секторни стратегии с хоризонт 2020 г. (в т.ч. стратегия за развитието на устойчив туризъм 2014-2020 г.), да се преразгледа стратегическата рамка и да се актуализира при необходимост.

- ОПР на община Априлци гарантира правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равнопоставеност между половете, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие, добро управление.

4. ПРЕЦЕНКА НА ОБЕМА И ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПРЕДВИДЕНИТЕ ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. И ОБОСНОВАНОСТТА НА РАЗПРЕДЕЛЕНИЕТО ИМ СПРЯМО ЗАЛОЖЕНИТЕ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

За периода 2007–2013 г. Община Априлци е изпълнила успешно 30 проекта (Информацията е към началото на 2014 г.). **Привлеченият финансов ресурс от европейските фондове по ОПРЧР и ПРСР 2007-2013 г. е в размер на 7 225 036 лв. – 150 588 лв. по проект „Подкрепа за достоен живот”/ОПРЧР/ за предоставяне на социалната услуга „Личен асистент”, 96 хил.лв. по програмите за заетост /ОПРЧР/ и 6 978 448 лв. по ПРСР 2007-2013 година.** Реализирани и отчетени са проекти, финансирани от ПУДООС, МКВП към МС и фонд „Социална закрила” на стойност **259 385 лв. Относителният дял на успеваемост при кандидатстване с проектни предложения за периода 2007–2013 г. е 79 %.** От подадените общо 38 проектни предложения финансиране са получили 30 проекта. В много от инвестициите са вложени и капиталови разходи. В заключение, общината е развила капацитет за разработване на проекти и управление на алтернативни финансови средства, което е ключов фактор за привличане на външен финансов ресурс и изпълнение на Програмата за реализация.

Планираната финансова индикативна таблица е структурирана в пълно съответствие с МУР, като са адресирани възможностите за финансиране по компонентите: определените приоритети за устойчиво интегрирано местно развитие през периода до 2020 г., общия обем на планираните средства за тяхната реализация; източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на общината, като се имат предвид проектите, които ще бъдат включени в конкретна Програма за

реализация на плана; относителния дял на предвидените средства по източници на финансиране в общата сума на поетите финансови ангажименти за реализацията на плана. Порядъкът на планираните средства е ефективен и ефикасен съобразно планираните в Програмата за реализация проекти.

Предвидените финансови средства за реализация на ОПР са съобразени със социално-икономическото и инфраструктурно развитие на община, което през новия програмен период ще се осъществява под комбинираното влияние на две групи фактори - стимулиращи и задържащи развитието ѝ. От друга страна разпределението между необходимите финансови средства по отделните приоритети е премерено чрез значимостта и капиталоемкостта на отделните дейности. Направени са допускания за развитие на местните икономики и процеса на финансова децентрализация, които ще се отразят в нарастване на средствата, осигурявани от общините за финансиране на регионалното и местно развитие.

Финансовите ресурси за изпълнение на ОПР са обобщени в Индикативната финансова таблица и детайлно описани в Програмата за реализация на ОПР. В нея финансовите ресурси са детайлизирани в достатъчна степен по проекти и прогнозни източници за финансиране.

В стратегическата част на плана са изброени основните източници на финансови средства, които условно могат да се обособят в следните групи – Местно публично финансиране, Външно публично финансиране и Частно финансиране.

В Програмата за реализация на ОПР на община Априлци за периода 2014-2020 г. са заложили **проекти** на обща стойност **140 950 000 лева**.

Общинският план за развитие предвижда най-големи инвестиции при реализиране на **Приоритет 2:** „Модернизирание и доизграждане на техническата инфраструктура, опазване на околната среда и природното богатство” – **94 802 000 лв.** За осъществяване на дейностите в **Приоритет 3** „Съхранение и развитие на човешкия капитал, подобряване качеството на живот, повишаване на заетостта, доходите и социално включване” са заложили най-малко средства – **1 500 000 лв.**, като основната част от тях ще бъдат с източник фондове на ЕС. За изпълнение на дейностите на **Приоритет 1** „Развитие на конкурентоспособна икономика чрез развитие на собствения потенциал, прилагане формите на ПЧП и използване възможностите на европейските фондове за привличане на инвестиции в неземеделски дейности, селското, горското стопанство, туризма и съпътстващи дейности и услуги и **Приоритет 4** „Подобряване на качеството и достъпа до

административни, образователни, здравни, социални и културни услуги” са предвидени съответно **29 569 000 лв. и 15 079 000 лв.**

Основното финансиране на набелязаните в плановия документ проекти, възлизащо на стойност **140 950 000 лв.**, е предвидено да бъде от външни източници - в рамките на **91,8 % или 129 395 000 лв.** Най-голям процент средства в размер на **63,8%** се очаква да бъдат привлечени от фондовете на ЕС - или **89 951 700 лв.** Собственото финансиране за разглеждания планов период се предвижда да бъде в размер на **2 174 000 лв.** или **1,5 %** от общия размер средства необходими за изпълнение на ОПР. Тези анализи поставят под риск изпълнението на част от планираните проекти, при положение, че не се подсигурят средства от външно публично финансиране.

От разпределението на публичните разходи в бюджета по функции е видно, че Община Априлци има заделен финансов капацитет за самостоятелно финансиране на проекти и дейности от Общинския план за развитие. В бюджетите за периода 2014-2020 г. е необходимо да има заделени средства за разработване, управление, изпълнение и съфинансиране на проекти и дейности от ОПР. Трудностите пред Общината в голяма степен ще бъдат при осигуряването на собственото съфинансиране.

Един европейски проект изисква доста голям собствен ресурс, за да бъде реализиран, преди средствата по него да бъдат възстановени. Очакванията за следващия програмен период са, че Европейският съюз през следващите 7 години няма да отпуска изцяло грантови схеми, т. е. няма да дава 100%-ово финансиране на общинските проекти. Предвид това ще се изисква от Общината да осигури процент от средствата и от други източници. В тази връзка Община Априлци трябва да има готовност за структуриране на едно сложно финансиране, което да обезпечи реализирането на икономически рентабилни проекти. Важно е, че в ОПР се акцентира върху реализиране на проекти чрез публично-частни партньорства (ПЧП), което е модерен и алтернативен начин за финансиране. Неговите форми, структуриране и механизми вече са нормативно уредени със Закона за публично-частното партньорство в сила от 01.01.2013 г.

От гледна точка на ресурсите ОПР е голяма финансова програма, годишните разходи по която в отношение към БВП са доста високи. ОПР предвижда големи инвестиции в инфраструктурата и по-малки по размер разходи за развитие на човешките ресурси, увеличаване на заетостта и инвестиции в производствения сектор.

За изпълнението на Общинския план за развитие на община Априлци 2014-2020 г. следва да се търсят източници на средства извън общинския бюджет – Оперативни

програми, финансирани от фондовете на ЕС, Програма за развитие на селските райони, Програма за рибарство, Програми за транснационално сътрудничество, Програми на българските министерства и други. Като алтернативи за съфинансиране на проекти могат да се ползват кредити от фонд „ФЛАГ”, краткосрочни банкови заеми, целеви субсидии и помощи от държавния бюджет.

Допълнителен механизъм за финансиране се осигурява чрез предлаганите мерки и средства от централния бюджет за реализация на дейности в „районите за целенасочена подкрепа” (общини с влошено социално-икономическо състояние), съгласно действащото национално законодателство за регионалното развитие (ЗРР).

Необходимо е да се отбележи, че при изготвянето на индикативната финансова рамка е спазен принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници в цялост. По линия на ЕС всеки проект е съфинансиран или от бенефициента или от държавния бюджет, като за пример съфинансирането за предходния планов период от държавния бюджет по Оперативните програми бе 15 %. Очаква се стойностите на държавното финансиране на проекти по ОП да останат същите и за настоящия период.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- Обемът на предвидените финансови ресурси е в съответствие с предвидените проекти, изпълнението на които би довело до ефективност на извършените разходи за постигане на целите на ОПР на община Априлци;
- В индикативната финансова рамка е спазен в цялост принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници.

5. АНАЛИЗ НА УМЕСТНОСТТА, ЯСНОТАТА И БРОЯ НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОПР ЗА ПЕРИОДА ДО 2020 Г., ВКЛЮЧИТЕЛНО ПО ОТНОШЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИОННОТО МУ ОСИГУРЯВАНЕ

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие на община Априлци е основен инструмент за проследяване на степента на изпълнение на ОПР и е изцяло съобразена с МУР. Тя отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики. За целите на плана са използвани два вида индикатори: **общи и специфични индикатори за резултат и индикатори за въздействие**. Това позволява да се направи извод спрямо уместността и яснотата им.

Индикаторите за резултат се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети за развитие на общината. По някои приоритети те се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори са количествено измерими и осигуряват обективност по отношение на оценките и изводите за конкретните постижения при реализацията на приоритетите и мерките и постигнатото пряко въздействие в съответната област.

Индикаторите за въздействие отчитат изпълнението на специфичните и стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие за съответния период. Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори.

При разработването и прилагането на системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие за взети предвид общите индикатори в областта на регионалната политика за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2014-2020 г.

Матрицата на индикаторите за ОПР на община Априлци включва наименование на стратегическа цел и приоритет, мярка на индикатора; източник на информация, период на отчитане, базова и целева стойност. Подробно посочените индикатори са ясни, уместни, с достатъчен брой и възможности за информационно осигуряване. Така изготвената матрица позволява да се изготвят качествени междинна и последваща оценки на плана.

На база на извършения анализ на социално-икономическото състояние на целевата територия и предвид заложените в ОПР индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението може да се направят съответните **изводи за въздействието на документа**. **Базовите и прогнозни стойности на ключовите индикатори позволяват да се сравнят**

и преценят очакваните социални и икономически ефекти и въздействия от реализацията на плана.

Ако ОПР бъде изпълнен и заложените в него конкретни проекти станат реалност, по безспорен начин може да се твърди, че както социалните, така също икономическите и екологичните показатели на община Априлци в края на плановия период (2020 г.) ще регистрират много по-високи равнища, доближаващи я до стандартите за устойчиво развиваща се територия, в която на населението е осигурен по-висок жизнен стандарт, характеризиращ се с по-високи доходи, по-добро здравословно състояние, по-уютна жизнена и околна среда.

Конкретните очаквани положителни въздействия върху социално-икономическото развитие на общината са следните:

- Равнище на безработица – 10 %;
- Коефициент на заетост – 62,3 %;
- Коефициент на икономическа активност – 69,2 %;
- Брой реализирани проекти, свързани с развитието на туризма – 10 бр.;
- Население с подобро третиране на отпадъчните води – 3000 бр.;
- Население с подобро водоснабдяване – 3000 бр.;
- Икономии от внедрени мерки за енергийна ефективност на общинска инфраструктура – 15 %;
- Успеваемост на общинската администрация при кандидатстване с проектни предложения – 85 %.

Заложените мерки, дейности и проекти в плана и индикаторите предполагат следните по-обща социално-икономически въздействия:

- Балансираност и всеобхватност на функции в общината и в административния ѝ център, които увеличават икономическия, административния и обслужващия им потенциал;
- Повишаване на енергийната ефективност и увеличаване дела на ВЕИ в крайното потребление;
- Увеличаване дела на населението с подобро водоснабдяване, третиране на отпадъчните води и осигурен ширококолов достъп до интернет;
- Ремонтирани пътища, улици, площади и обновен общински сграден фонд;
- Увеличаване дела на обработваемата земеделска земя и залесените горски площи;

- Подобрени административни, образователни, здравни и социални услуги.

При определяне на приоритетите за развитие на община Априлци успешно е постигната връзка с набелязаните стратегически цели, като всеки един от тях допринася за постигането им и ще окаже определено положително социално-икономическо въздействие върху целевата територия и нейното население. Идентифицираните основни проблеми, потенциал и предимства в развитието на община Априлци са позволили да се определят приоритети, които да доведат до едно балансирано и устойчиво развитие с оптимален ефект през следващите седем години.

Като цяло формулираните приоритети, стратегически цели, мерки и заложените интервенции, както и финансовата им обвързаност чрез индикативната финансова таблица, позволяват да се направи извода, че успешното изпълнение на ОПР ще доведе до значителен икономически ръст и съществено подобрене на качеството на живот в община Априлци в края на плановия период. Набелязаните приоритети и мерки, с които трябва да се постигне визията и главната цел в стратегическата част, са уместни от гледна точка на стимулирането на икономическия и социален живот в района.

Анализът на социално-икономическото въздействие на ОПР показва, че той може да даде значителен тласък на икономиката на община Априлци през периода 2014-2020 г. и да доведе до решаване на демографските и социални проблеми в общината. Очакванията са чрез реализацията на заложените мерки и дейности в дългосрочен период да се разшири обхвата на местната икономика и усвои потенциала ѝ за създаване на работни места, генериране на доходи и повишаване на жизнения стандарт, което да доведе до повишаване на квалификацията и развитие на човешките ресурси.

В ОПР на община Априлци за 2014-2020 г. са отразени конкретни количествени очаквания по отношение на индикаторите за мониторинг и това дава възможност да се прецени очакваното социално-икономическо въздействие на ОПР и да се установи точно дали то ще оправдае изразходването на планираните финансови ресурси.

Въпреки че защитените територии и защитените зони на територията на община Априлци, елементи от НЕМ НАТУРА 2000 и чувствителни екосистеми са описани в анализа на икономическото и социално развитие, при **разгледаните приоритети с поставените специфични цели липсва информация в каква степен планираните инвестиции ще засегнат територии от защитените зони**, поради което **не може да се постави оценка за допустимостта на предвижданията и степента им на въздействие върху предмета на опазване в защитените зони.**

Необходимо е да се анализира доколко предвидените дейности в обхвата на ОПР не са в противоречие с поставената цел на опазване в защитените зони, а именно:

- запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;
- възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

За предварителна оценка на екологичните въздействия биха послужили индикаторите по отношение на европейските екологични цели, представени в приложение 7А на МУР за пълното им интегриране с политиката за опазването на околната среда. В момента на разписването на ОПР, обаче, не всички се поддържат на ниво община и следва те да се включат при изготвянето на междинна и последваща оценки.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие на община Априлци е изцяло съобразена с МУР и включва ясни, уместни, с достатъчен брой и възможности за информационно осигуряване индикатори, което позволява да се изготвят качествена междинна и последваща оценки на плана. Препоръчва се да се внедрят и индикаторите по отношение на европейските екологични цели, представени в приложение 7А на МУР за пълното им интегриране с политиката за опазването на околната среда, когато такива започнат да се поддържат на общинско ниво.
- Анализът на социално-икономическото въздействие на ОПР показва, че той може да даде значителен тласък на икономиката на община Априлци през периода 2014-2020 г. и да доведе до решаване на демографските и социалните проблеми в общината.

**6. ОЦЕНКА НА ОПИСАНИТЕ ДЕЙСТВИЯ И МЕХАНИЗМИ ЗА
НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОПР, ВКЛЮЧВАНЕ НА
ПАРТНЬОРИТЕ В ПРОЦЕСА НА ТЯХНОТО РАЗРАБОТВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ,
КАКТО И ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ И
ПУБЛИЧНОСТ НА ПЛАНА**

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие осигурява неговото ефективно изпълнение с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща и Програмата за неговата реализация. **При изготвянето на системата е спазена законодателната рамка и е развита вътрешна система за наблюдение, оценка и актуализация с конкретни механизми.**

За наблюдение на изпълнението на ОПР се извършват междинна и последваща оценки. Оценката предоставя информация за ефективността от провежданата политика. Тя осигурява на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите, подпомага и съответните управленски власти да преценят въздействието от изпълнението на Общинския план за развитие, да го подобрят, като го преосмислят от гледна точка на заложените цели и приоритети и възможностите за тяхното реализиране. Чрез оценката се изяснява и ефектът от планираните дейности. Тя може да подобри също така и прозрачността в процеса на прилагане на плана и да насърчи повишаването на отговорността на властите пред широката общественост.

Резултатите от наблюдението на ОПР се обобщават в изготвени редовни Годишни доклади, които съдържат информация за: общите условия за изпълнение на ОПР и в частност промените в социално-икономическите условия и политиките за развитие на национално, регионално и местно ниво; постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ОПР въз основа на индикаторите за наблюдение; действията, предприети от местната власт с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на Общинския план за развитие; заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ОПР осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценки. **Добра практика в ОПР**

на община Априлци за осигуряване на публичност и прозрачност е предвиденото публикуване на годишните доклади на уеб-страницата на общината.

При формулиране на механизмите за изпълнение на **Общинския план за развитие** е препоръчително създаване на постоянна **Работна група** към Община Априлци, която пряко да подпомага Кмета на общината относно изпълнението на ОПР и да упражнява контрол и мониторинг върху резултатите от ОПР. В **Работната група за управление на реализацията на ОПР** следва да се включат **представители на общата и специализираната администрация**, представена от съответните дирекции, които имат отношение към заложените в ОПР цели и проекти, както и **представители на Общинския съвет**. С оглед осигуряването на постоянно обществено участие в изпълнението на ОПР е препоръчително да се включат и **представители на неправителствения сектор, социалните партньори, граждани и местни предприятия**.

Неотменен документ, свързан с изпълнението на Общинския план за развитие, е Програмата за реализация на ОПР за периода 2014-2020 г. Програмата за реализация се разработва на основата на ресурсно осигурените специфични цели и включва конкретни проекти, прогнозните им стойности, източници на финансиране, срокове и отговорни институции. В специален раздел на Програмата са включени проектите. **Препоръчва се работната група да следи изпълнението на конкретните проекти, както и да променя Програмата за реализация и да допълва при необходимост и промяна в социално-икономическото развитие на общината. Работната група следва да следи и включва в нея и проектите на заинтересованите страни – НПО, бизнес организации, социални партньори и други за развитието на общината.**

Изграден е и конкретен механизъм по отношение на публичността, което ще осигури прозрачност и възможност за информиране на заинтересованите страни и участниците в процеса на формирането и прилагането на местната политика за интегрирано устойчиво развитие относно очакваните резултати и ползите за местната общност като цяло, както и да се мотивират заинтересованите страни за активно участие в процеса на реализация.

Осигуряването на необходимата и своевременна информация и публичност на процеса на разработване, актуализиране, съгласуване и изпълнение на Общинския план за развитие се осъществява от Кмета на община Априлци и Общинския съвет в съответствие с техните компетенции. В процеса на наблюдение на изпълнението на Общинския план за

развитие следва да се осигурява участието на граждани, физически и юридически лица като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Предизвикателството, което е на дневен ред пред общинската администрация, е да бъдат осъществени необходимите стъпки за непрекъснатото информирание и въвличане на социално-икономическите партньори и заинтересованите страни в ефективното изпълнение, наблюдението и оценката на актуализирания ОПР, както и привличането на бизнес организации за осъществяване на проекти в обществен интерес под формата на публично-частно партньорство.

Информираността на гражданите и обществената подкрепа са от особено значение за успешното реализиране на Общинския план за развитие и за осигуряването на интегрирано устойчиво местно развитие.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- Действията и механизмите за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР включват партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение и е предвиден конкретен механизъм за информационно осигуряване и публичност на плана. Системата за наблюдение е съобразена с изискванията на нормативната уредба, а механизмът за осигуряване на публичност - с препоръките, изведени в МУР.

7. ОЦЕНКА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО, ЦЕЛЕСЪОБРАЗНОСТТА И ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПРОГРАМАТА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Общинският план за развитие представлява стратегически документ относно политиката за постигане на устойчиво интегрирано развитие на общината, докато Програмата за неговата реализация има оперативен характер и конкретизира начина, практическите мерки, инвестиционните дейности и проектите за постигане целите на развитието.

Програмата за реализация на Общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на общината, залегнали в плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и

ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на плана.

С Програмата се определя пакета от мерки и проекти за реализация на целите и приоритетите за развитие на общината през периода до 2020 г., съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на Програмата, а оттук – и на Общинския план за развитие, действията за осигуряване на комуникация, информация и публичност при осъществяването на мерките и проектите, включени в Програмата. **Програмата за реализация на Общинския план за развитие има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на Общинския план за развитие с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие.**

Съгласно МУР основни компоненти на Програмата би следвало да са:

- Оперативните насоки и цели на програмата – отразяват логиката на интервенциите – политически, институционални, организационни, информационно-комуникационни, финансови и контролни, за постигане на конкретни резултати и въздействие от изпълнението на Програмата и на Общинския план за развитие като цяло;
- Мерките и предвидените дейности за подкрепа и осигуряване на схеми за финансиране, включително от фондовете на ЕС и други финансови инструменти и източници;
- Списък на проектите, които ще се разработват и изпълняват в рамките на Програмата, съдържащ кратка обосновка и описание на физическите, финансовите и времевите параметри, както и отговорните звена. Списъкът на проектите трябва да отразява и да е свързан както с оперативните цели на Програмата, така и с приоритетите и стратегическите цели на Общинския план за развитие на многогодишна база. Освен това е необходимо проектите да бъдат представени и да могат да бъдат проследявани на годишна база;
- Индикаторите за конкретни продукти и резултати, свързани с постигането на оперативните цели, планираните мерки и отделните проекти, които ще бъдат използвани като база в общата система от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на съответните приоритети и цели на плана;

- Организацията и дейностите по наблюдението, оценката и актуализацията на Програмата;
- Комуникационен механизъм за осигуряване на информация, отчетност и прозрачност относно постигнатите резултати и използваните финансови ресурси по Програмата.

В Програмата за реализация на ОПР на община Априлци 2014–2020 г. са включени оперативните насоки и цели на програмата, мерките и предвидените дейности за подкрепа и списък с индикативни проекти за реализация. Елементите: индикатори за конкретни продукти и резултати на проектите, организация и дейности по наблюдението, оценката и актуализацията на програмата, комуникационен механизъм за осигуряване на информация, отчетност и прозрачност не са включени. **Препоръчва се да се посочат конкретните дейности по наблюдение изпълнението на Програмата за реализация и как ще се осигури публичност и прозрачност на действията.** Включването им би довело до по-голяма яснота относно изпълнението на Програмата за реализация. **Екипът, изготвил ПО, препоръчва да се изготвят Годишни програми за реализация на ОПР, в които да бъдат включени и индикатори на проектите, които се/ще се изпълняват през конкретната година. Изпълнението на Годишната програма за реализация ще е основен източник на информация за подготовката на Годишния доклад на Кмета за реализацията на ОПР, който следва да бъде изготвен до 31 март следващата календарната година за предходната.**

Списък на проектите, които ще се разработват и изпълняват в рамките на Програмата на ОПР на община Априлци, съдържа описание на финансовите и времевите параметри, както и отговорните звена. Не са налични физическите параметри. Списъкът на проектите е свързан с мерките, специфичните цели, приоритетите и стратегическите цели на Общинския план за развитие. Програмата за реализация позволява проектите да бъдат представени и да могат да бъдат проследявани на годишна база. Наименованието на проектите ясно и точно формулира основните дейности, които ще се включат в самите проекти, а от матрицата на индикаторите в обобщена представа може да се съди за количествените резултати и продукти, които се цели да се осъществят.

Основните инвестиции, които се планира да се осъществят, са в сферата на ВиК инфраструктурата и инфраструктурата за подобряване на бизнес средата. **Основни очаквани резултати в следствие реализацията на проектите са следните:**

- наети на работа безработни лица след курсове за квалификация – 10 бр.;

- стопански единици (предприятия) в община Априлци – 205 бр.;
- нетни приходи от продажби – 34 000 хил. лв.;
- произведена продукция в нефинансовите предприятия – 26 000 хил. лв.;
- договори за реализация на ПЧП – 3 бр.;
- реализация на проекти за междуобщинско сътрудничество – 2 бр.;
- съвместни проекти в партньорство с НПО – 2 бр.;
- реализирани нощувки в местата за подслон и настаняване на годишна база – 22 000 бр.;
- ремонтирани пътища – 21 км;
- подобрена улична мрежа в лошо състояние – 20 км;
- изградена нова канализационна мрежа – 30 км;
- обновени водопроводни мрежи – 30 км;
- Осигурена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събраните отпадъци от домакинствата – 1 бр.;
- общински служители, преминали курсове и обучения – 34 бр.;
- създадени „онлайн” административни услуги – 2 бр.;
- културни събития – 6 бр.;
- предоставяни социални услуги на населението – 8 бр.;
- подобрен общински сграден фонд – 20 бр.;
- новосъздадени спортни площадки и др. места за спорт и отдих – 7 бр.

Очакваните резултатите при изпълнението на индикативните проекти са целесъобразни съгласно заложените специфични цели и биха били ефективни относно заложените финансови параметри на проектите.

Съгласно разпоредбите на Закона за ПЧП - чл. 18, (4) в Програмата за реализация в самостоятелен раздел се включват общинските ПЧП, срок на изпълнение по етап и формата и финансовия размер. Екипът, изготвил ПО, препоръчва бъдещите проекти, които се реализират под формата на ПЧП, да бъдат включени в самостоятелна таблица и да дават информация относно изискуемите реквизити.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

- Програмата за реализация е в частично съответствие с МУР, като **не включва** индикаторите за конкретни продукти и резултати на проектите, организацията и

дейностите по наблюдението, оценката и актуализацията на Програмата, комуникационен механизъм за осигуряване на информация, отчетност и прозрачност. Екипът, изготвил ПО, е дал конкретни предложения относно компонентите в текста по-горе.

- Очакваните резултатите при изпълнението на индикативните проекти са целесъобразни съгласно заложените специфични цели и биха били ефективни относно заложените финансови параметри на проектите.

- Успешното изпълнение на Програмата за реализация на ОПР ще доведе до икономически ръст и съществено подобрение на качеството на живот в община Априлци в края на плановия период.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Общинският план за развитие на община Априлци за периода 2014-2020 г. е разработен съгласно препоръките, изведени в „Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014-2020 г.), областни стратегии за развитие (2014-2020 г.), общински планове за развитие (2014-2020 г.) на Министерството на регионалното развитие“:

- Спазена е общата структура за изготвяне на анализ за икономическото и социално развитие;

- SWOT-анализът съответства напълно на анализа на икономическото и социалното развитие и приложената стратегическа рамка;

- Стратегическата част е структурирана ясно и в съответствие с изискванията на европейските, националните, регионалните и областните стратегически документи. ОПР на община Априлци е хармонизиран с националните секторни стратегии, които обхващат периода 2014–2020 г. и които са изготвени към момента на разработването на плана;

- Планираната „визия“ е завършена в смислово отношение и отговаря на поставената стратегическа рамка;

- Обемът на предвидените финансови ресурси е в съответствие с предвидените проекти за изпълнение, от което може да се съди и за ефективността и ефикасността за постигане на целите на ОПР на община Априлци. Във финансовата индикативна таблица е спазен изцяло принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени

финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;

- Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие на община Априлци включва ясни, уместни, с достатъчен брой и възможности за информационно осигуряване индикатори, което позволява да се изготвят качествени междинна и последваща оценки на плана и да се определи социално-икономическото му въздействие;

- Действията и механизмите за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР, включват партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение и е предвиден конкретен механизъм за информационно осигуряване и публичност на плана. Системата за наблюдение е съобразена с изискванията на нормативната уредба, а механизмът за осигуряване на публичност - с препоръките от структурите на гражданското общество;

- Програмата за реализация е в частично съответствие с МУР. Очакваните резултатите при изпълнението на индикативните проекти са целесъобразни съгласно заложените специфични цели и биха били ефективни относно заложените финансови параметри на проектите;

- Успешното изпълнение на ОПР ще доведе до икономически ръст и съществено подобрене на качеството на живот в община Априлци в края на плановия период;

- ОПР на община Априлци гарантира правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности - равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие, добро управление, партньорство.

Изготвянето на Общинския план за развитие на община Априлци е хармонизирано със затвърдени принципи на стратегическо планиране на местното развитие, основни от които са:

- обвързаност на планираните специфични цели помежду си за съвместно подобряване на местното развитие;

- съответствие с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;

- координация и съгласуваност с европейските, националните и местните политики за конкуренция, опазване и подобряване на околната среда и равните възможности;

- информираност и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;

- съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;

- концентрация на усилията, човешките ресурси и финансовите средства за осъществяване на набелязаните в стратегията цели;

- отвореност за допълнения и адаптивност на стратегическите намерения към бързо променящите се условия на средата, в която ще се реализира стратегията;

- партньорство между всички институции, заинтересовани лица и структури на гражданското общество в процеса на реализиране на стратегическите намерения.

С реализацията на плана ще се интегрират екологични принципи с цел насърчаване устойчивото развитие и пространственото планиране на селищната среда, като ще се създаде и благоприятен микроклимат за бизнес и инвестиции, туризъм, екологично селско стопанство и модерна инфраструктура. Разгледани са въпроси, свързани с решаването на екологични проблеми, създадени с времето, и от значение за екологосъобразното развитие на територията на община Априлци.

С прилагането на плана ще се постигнат и следните цели:

- насърчаване и развитие на регионалната идентичност и разнообразие;
- насърчаване на европейска интеграция и на социална и икономическа кохезия чрез политиката за териториално развитие;

- генериране на дълговременни (устойчиви от гледна точка на растежа) икономики чрез подходящо териториално развитие;

- поддържане и усилване на равновесието на селищните системи;
- поддържане на икономическата жизненост и социалната кохезия на разглеждания район;

- възстановяване на засегнатата територия, ограничаване и намаляване на увреждания и отрицателното въздействие върху компонентите на околната среда.

За подобряване качеството, реалистичността и изпълнимостта на документа екипът, изготвил ПО, има следните по-обща препоръки:

- ОПР да се съгласува с Оперативните програми и ПРСР за новия програмен период 2014-2020 г. след тяхното окончателно одобрение и при необходимост да се актуализира;

- Бизнесът и НПО също да предоставят и отчетат пред Община Априлци своите проекти и инвестиционни дейности и намерения, за да бъдат отразявани в отчетите и програмите за изпълнение на ОПР.

В резултат на проведената предварителна оценка на Общинския план за развитие на община Априлци за периода 2014-2020 г., екипът, изготвил оценката, препоръчва приемането на документа от Общински съвет.